

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ȊI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ L.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmondū 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Știrile nefrancațe nu se primesc. — Manuscrisul nu se retrămit.

Nr. 190.

Sâmbătă, 29 Augustū (10 Septemvre).

1887.

Din cauza S-tel serbătorii de mâne țiarulū nu va apăre până Luni sĚra.

BrașovŪ, 28 Augustū 1887.

Unulū din țiarele de frunte ale guvernului ungurescŪ susținuse într'unū articulū, din care reproducemŪ ađi cele mai de căpeteniă pasage, că Maiestatea Sa ori de câte ori se adresĚază la deputațiunii și mai alesŪ la reprezentanții confesiunilorū diferite, accentuĚază „alipirea către statū și către idea de statū.”

Câtū pentru „idea de statū,” cum o înțelege partida dela putere, nu vedemŪ până acum nici cea mai mică alusiune în rĚspunsurile monarchului.

VedemŪ însĚ mai multŪ din rĚspunsulŪ ce l'a datŪ capulŪ statului la Neutra deputațiunii comunității israelite, vedemŪ cum înțelege Maiestatea Sa „idea de statū” și cum voiesce sĚ fiă înțelesă și de guvernulŪ sĚu.

PremitemŪ, pentru a fi bine pricepuți, că cu așa ȓisa „idea de statū” se face celū mai mare abusŪ pretinđendu-se, că ea consistă în a merge după capulŪ și mintea celorū dela putere. Idea d-lui Tisza de a maghiarisa administrația până și în comunele curatū române, idea d-lui Trefort de a maghiarisa succesivŪ învățămĚntulŪ nostru și idea întregii stăpăniri ungurescĚ de a eschide pe tōte terenele totŪ mai multŪ folosirea limbelorū nemaghiare, chiar cu călcarea constituției și a legii esistente de naționalitate, se proclamă ca „idea de statū” și foi ca „Pester Lloyd” vinŪ și susținŪ cu cea mai mare cutezare, că capulŪ statului ar lua sub „scutulŪ sĚu puternicŪ” acĚastă idea despotică a companiei Tisza.

Ne pare bine că acum însuși monarchulŪ nostru vine și desminte pe cei ce cu atăta nerușinare, chiar în prezența Maiestății Sale, cutĚază a-i înșina, că ar voi sĚ se umilĚscă la rolul unui regentŪ și omŪ de partidă.

La salutarea vice-președintelui comunității israelite, în care acesta a atinsŪ cōrda egalei îndreptățiri, Maiestatea Sa a binevoitŪ a rĚspunde pronunțandŪ între altele următoarele memorabile cuvinte:

„Necondiționa egală îndreptățire în tōte privințele este cerința imperioasă a dreptății.”

Toți raportorii asigură că aceste cuvinte ale capului statului rostite în 4 Septemvre a. c., tocmai în țiaua când a apărutŪ memoratulŪ articulū alŪ fōiei tiszaiste, au făcutŪ o adĚncă impresiune asupra tuturorū celorū de față. Ele au avutŪ unŪ puternicŪ rĚsunetŪ chiar și dincolo de Laita și unŪ țiarŪ de frunte boemŪ s'a grăbitŪ de a arăta marele contrastŪ, ce există între faptele guvernelorū și între vederile clare, ce le are Majestatea Sa despre egala îndreptățire.

Va sĚ țică monarchulŪ ne spune clarŪ și limpede, că idea de statū trebuie sĚ fiă: *egala îndreptățire necondiționată.*

Este dĚr o infamă manoperă, cu care ne vinŪ foile ungurescĚ, când ne spunŪ, că monarchulŪ ar considera ca o dovadă de nealitate din parte-ne, dĚcă suntemŪ nemulțamiți și dămŪ impresiune acestei nemulțamiri, pentru că egala îndreptățire necondiționată, de care trebuie sĚ ne bucurămŪ cu toții în acestŪ statū, se calcă țilnicŪ în picioare de către guvernulŪ actualŪ și organele lui.

A susține de exemplu, că noi Români „amŪ desfășuratŪ programulŪ dacoromânŪ, conspirandŪ contra statului și acum și contra corōnei” fiindŪ că nu ne-au succes „intrigele, ce amŪ fi încercatŪ a-le țese cu cercurile influente din Viena contra UngurilorŪ”, este lucru fōrte ușor și nu costă decătŪ numai o bună dosă de nerușinare și puțină negrĚlă.

DĚr întrebămŪ noi „apologetii lui Iancu”, care s'a luptatŪ pentru tronŪ și dinastă, pe a-

pologetii lui Kossuth, care a detronatŪ dinastia, cu ce faptŪ pozitivŪ potŪ ei dovedi nerușinatele și mincinoșele lorū înșinuări, ce le facŪ la adresa noastră?

CâtŪ pentru noi Români, vorbescŪ despre „conspirațiunile nōstre” destulŪ de elocventŪ anii 1848/9, anul 1859 și 1866, Ěr colecțiunile țiarelorū nōstre de douĚ-deci de anī încōce conținŪ dovedile cele mai pozitive despre nefșșitețele nedreptățiri, călcări de lege, abuzuri și violențe, ce le amŪ suferitŪ și le suferimŪ din partea „patrioticilorŪ și lealilorŪ” noștri guvernantī.

Pōte că în vederea acestorū necontestabile dovedī, se arată atātŪ de îngrijatŪ țiarulŪ d-lui Tisza, ca nu cumva Maiestatea Sa sĚ observe semnele profunde nemulțamiri, ce domnesce între popōrele nemaghiare din totŪ ArdĚlulŪ și TĚra ungurescă. De aici vine și desfășurarea cohortelorū de fișpani și solgăbirai cari au sĚ încungiure pe monarchŪ, pentru ca ochiulŪ sĚu sĚ nu pōtă vedĚ adevĚrata nemulțamire și miseria din aceste țĚri.

CălĚtoria monarchului în prisma tiszaistă.

ArticululŪ de fondŪ alŪ lui „Pester Lloyd” dela 4 Septemvre, despre care amŪ amintitŪ în articulŪ nostru primŪ de ȓri, cuprinde următoarele caracteristice pasage, pe care le facemŪ cunoscute și cetitorilorŪ noștri:

„Din regiunea Carpaților micī, din ținutul agitatorilorŪ panslavisti, Maiestatea Sa va ajunge dincolo de Dunăre până la granița aspirațiunilorŪ mari-ilirice. Șī dincōce de Tisa în regiunea până unde încă înainte cu cãva timpŪ ajungea influința rĚsvrățitorilorŪ ruteni, Regele va ține revistă asupra trupelorŪ austro-ungare și asupra honveșimei ungare, ca și la piciorulŪ bĚtrânului RetezatŪ, care căteodată, ce e dreptŪ, își va fi mai scuturândŪ cōma sa troenică din cauza chimerelorŪ fantaștilorŪ Dacoromâni, cari în furia lorŪ copilărescă arŪ vrĚ sĚ rupă acestŪ giuvaerŪ din corōna ungară. Regele însĚ nu va avĚ sĚ observe nimicŪ în călĚtoria sa din aceste semne și presemne de puteri centrifugale.

„În totŪ cursulŪ se pregătescŪ tōte cercurile societății și de tōte straturile populațiunii, spre a-i depune la picioare-i omagieile lorŪ nefășțirite și toți caută a se întrece în exprimarea supunerii și iubirei lorŪ pentru casa domnitōre. Căci înaintea treptelorŪ tronului nu există deosebire de limbă, nici de credință politică și confesională, ci acolo există numai unŪ poporŪ, unŪ poporŪ unitŪ prin alipirea sa de persoana monarchului, care e una în simțire și în cugetare cu națiunea ungurescă.

„Șī fiindŪ că apropierea corōnei face sĚ dispară una de alta pe diferitele părți constitutive ale populațiunii nōstre, și fiindŪ că ea face sĚ reĚsă în deplină strălucire aceea ce unesce pe toți cu legături nedisolubile, de aceea amŪ dori, ce e dreptŪ, ca Regele nostru sĚ petreacă câtŪ mai multŪ în mijloculŪ nostru! SeimŪ bine, că idea de statū ungurescŪ nu posedă unŪ rațimŪ mai puternicŪ și unŪ interpretŪ mai doveditŪ ca tocmai pe Regele, care înainte cu 20 de ani și a pusŪ pe capŪ corōna s-tului ȘtefanŪ, și care e celŪ ma fidelŪ păzitorŪ alŪ constituțiunii, pe care elŪ a depusŪ în acea memorabilă țī de Iunie jurămĚntulŪ domnitorilorŪ unguri din casa lui Arpad.”

„SeimŪ bine, că drepturile Ungariei și ale națiunii sale, care formĚază statulŪ, nu posedă unŪ advocatŪ mai puternicŪ, decătŪ pe Regele FranciscŪ IosifŪ I, care vede în acĚstă națiune celŪ mai neclintitŪ rațimŪ alŪ înaltei sale case. DĚr seimŪ și aceea, că acolo unde idea de statū ungurescŪ a întâmpinatŪ dela începutŪ o primire rece, ba chiar dușmănoasă, s'a încercatŪ a acoperi acĚastă atitudine print'o lealitate demonstrativă pentru casa domnitōre. SeimŪ și aceea, că acĚastă tactică a tradiționalilorŪ dușmani ai UngurilorŪ își trage originea încă din timpuri, când între Rege și națiune se grămadiră neînțelegeri și când înalta trădare contra patriei se putea servi de titlulŪ mincinosŪ de fidelitate către ImpĚratulŪ; din timpuri, peste care Rege și națiune cu cordialitate au emulatŪ a întinde vĚlulŪ uitării în mă-

reța țī, când ultima umbră a unei neînțelegeri între ei a fostŪ isgonită.

După acestea, fōia tiszaistă țice, că alipirea către casa domnitōre e neseparabilă de susținerea ideii de statū ungurescŪ, că Regele e convinsŪ despre acĚsta, și că cu tōte opintiunile desperate ce le-au făcutŪ în deceniile din urmă, succesori lui Jelacic dincolo de Drava și apologetii lui Iancu dincolo de Muntele Craiului, spre a-și asigura alianța ori mai bine conivența cercurilorŪ înalte și influente din Viena: nesuccesulŪ acestorŪ înțĚțiri cu dra-gostea, pe lângă caracterulŪ cavalerescŪ alŪ Regelui nostru au trebuitŪ sĚ rĚmână de rușine; a pututŪ învăța pe protivnici că nu se mai potŪ desbina de corōna ungurescă și poporulŪ ungurescŪ, că nu mai e în interesulŪ Vienei a mai provoca desbinare între națiunea Ungariei care formĚază statulŪ și între celelalte neamuri de popōre, care locuescŪ țĚrile corōnei Sf-lui ȘtefanŪ. SupĚrarea pentru nesuccesulŪ acestorŪ intrige trebuie că a fostŪ, care a îndemnatŪ pe cei mai turbați inimiĚ ai hegemoniei ungurescĚ a-și desvĚli programulŪ lorŪ mare-iliricŪ, panslavistŪ ori dacoromânŪ, și în loci înalta trădare către patriă cu înaltă trădare către corōnă și a amenința deopotrivă Viena și Budapesta cu Cazaci ruși.

„Prezența Regelui în Ungaria — continuă „P. Ll.” — trebuie sĚ zădărnicească acum cu totulŪ ultimele încercări de a arunca nășipŪ în ochii populațiunii poliglote dela periferii în privința adevĚrătelorŪ sentimente ale Curții. Ori unde și când apare Regele în mijloculŪ fidelilorŪ sĚi Unguri, e în uniformă ungurescă; ori unde și când primesce deputațiunile autoritățilorŪ ce aducŪ omagii, pe mandății vorbitorilorŪ îi asigură de grația sa în limba ungurescă; ori în ce ținutŪ alŪ patriei ajunge elŪ, pretindĚndea ține strinsŪ la folosirea idomului naționalŪ, și în tōte vorbirile către reprezentanții diferitelorŪ confesiuni accentuĚază alipirea către statŪ și la idea de statŪ ca prima și cea mai importantă condițiune a lealității.

Trebuie doră sĚ vađă poporulŪ în cele din urmă, că patriotismŪ și fidelitate către Regele nu suntŪ douĚ lucruri diferite, ci unulŪ și același, și seducătorii sĚi trebuie sĚ-și pĚrđă odată curagiulŪ a-i predica ură contra unei instituțiuni, care adorĚză în Regele pe celŪ mai înaltŪ scutŪ alŪ ei, și a-i insufla nemulțamire contra ordinei lucrurilorŪ, pe care domnitorulŪ a luat-o în paza sa cu putere și cu înțelepciune.

„Pester Lloyd” speră că nu e departe timpulŪ, când tōte popōrele nemaghiare ale Ungariei se vorŪ împăca cu idea de statū ungurescŪ, cum a făcutŪ și casa domnitōre înainte cu 20 de ani. Va ajuta la acĚsta — țice fōia tiszaistă — și împrejurarea, că regimentele armatei imperiale și regale austro-ungare stau umĚrŪ la umĚrŪ cu batalioanele de honveđi, care ascultă de comandă ungurescă și ale cărorŪ stĚguri arată colorile naționale ungurescĚ... Ei bine, timpulŪ de esercițiu petrecutŪ sub stĚguri ungurescĚ și sub comanda ungurescă va șterge și trebuie sĚ ștergă cu timpulŪ antipatia contra rasei conducĚtoare și glotașii cari 'și-au făcutŪ serviciulŪ vorŪ introduce reflexulŪ ideii de statū ungurescŪ, a cărui respirațiune au simțit-o, și în viața cetățĚnescă, căreia aparținŪ de aci înainte. „Șī dorimŪ — sfĚrșesce fōia ungurescă — ca sĚ se îndeplinească în pace procesulŪ de contopire între părțile constitutive centrifugale și contrare ale națiunii ungare, care sĚ lege pe toți fii ei, fără deosebire de rasă și religiune într'unŪ totŪ unitarŪ și nedivizatŪ, cu puterniculŪ ajutorŪ alŪ Regelui...”

Noua ordinațiune ilegală.

CetitorilorŪ noștri le este cunoscută ilegală ordinațiune ce a dat-o de curĚndŪ ministrulŪ ungurescŪ Baross, ca scrisorile și pachetele scutite de portŪ numai așa sĚ se primescă la poște, dĚcă vorŪ avĚ adresa scrisă unguresce, Ěr în casŪ contrarŪ sĚ se refuze primirea lorŪ, sĚu dĚcă trimițitorii insistŪ a se trimite cu adresa nemaghiarisată, atunci sĚ plătĚscă porto. AcĚastă ordinațiune, care e o nouă dovadă despre tendințele de maghiarisare și despre despotismulŪ celorū dela putere face pe „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt” dela 7 Septemvre sĚ dovedĚscă în articululŪ de fondŪ ilegalitatea acestei ordinațiuni:

Cursul la bursa de Valso
din 7 Septembrie st. n. 1887.

Rentă de aur 5%	100.75
Rentă de hârtie 5%	87.40
Imprumutul căilor ferate ungare	150.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	98.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	126
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	114.25
Bonuri rurale ungare	104.85
Bonuri cu cl. de sortare 104.50	104.50
Bonuri rurale Banat-Timiș	104.50
Bonuri cu cl. de sortare 104.50	104.50
Bonuri rurale transilvane	104.70

Bonuri croato-slavo-ne	104.75
Despăgubire p. dijna de vinu ung.	100.—
Imprumutul cu preaiu ung.	122.25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	124.—
Renta de hârtie austriacă	81.20
Renta de arg. austr.	82.70
Renta de aur austr.	112.50
Losurile din 1860	136.20
Acțiunile băncii austro-ungare	884.—
Act. băncii de creditu ung.	286.75
Act. băncii de creditu austr.	282.70
Argintul — Galbini împărțescl	5.91
Napoleon-d'or	9.95
Mărci 100 imp. geria.	61.50
Londra 10 Livres sterlinge	125.60

Bursa de București.

Cota oficială dela 24 Augustu st. v. 1887.

Cump.	vënd.
Renta română (5%)	91 1/2
Renta rom. amort. (5%)	95 1/4
convert. (6%)	89 3/4
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	35—
Credit fonc. rural (7%)	104 3/4
" " " (5%)	89 1/2
" " urban (7%)	103 1/4
" " " (6%)	94—
" " " (5%)	87—
Banca națională a României 500 Lei	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—
" " Națională	—
Aur contra bilete de bancă	14.—
Bancnote austriace contra aur.	2.01

Cursul pieței Brașov

din 7 Septembrie st. n. 1887

Cump.	Vënd.
Bancnote românescl	8.66
Argint românesc	8.60
Napoleon-d'or	9.95
Lire turcescl	11.21
Imperial	10.21
Galben	5.86
Serisurile fonc. Albina 6%	101.—
" " " 5%	98.—
Ruble Rusesc	110.—
Discontul	7—10% pe an.

Pentru fumători de țigări.

Fabrica Braunstein freres.

în Paris 65
Boulevard
Exelmans
produce
Hârtiile
de
țigară
cu mărcile aici
tipărite

„Les dernières Cartouches“ și „Dorobanțul“

care au fost declarate, de cele dintâu autorități științifice din Austria și Ungaria pe baza analizelor făcute, absolutu libere de oră ce materii vătămătoare sănătății și ca hârtia de țigară cea mai ușoră și cea mai bună, ce a esistat vreodată. Deorece și la noi domnesce convingerea că pentru țigări bune, în prima liniă calitatea hârtiei de țigară este datătoare de măsură, hârtia de țigară „Les dernières Cartouches“ și „Dorobanțul“ a devenit din ce în ce mai plăcută, și se pôte găsi la tôte firmele mai mari. Veritabilă este numai aceea hârtia, a cărei etichetă se asemănă cu cliseul și care are firma „Braunstein Freres.“ Fabrica a deschis unu depositu pentru servirea promptă a mușterilor, sub firma comercială protocolată în Austro-Ungaria: Braunstein freres, Wien, 2. Bez., Negerlegasse 8. 8—12

Avisu.

Imi permitu a face atentu pe Onor. publicu, că **Zarafia mea** (cassa de schimb) din Sibiu mi-am strămutat-o din Strada Urezului (Reisper-Gasse) Nr. 11 în Ulița Turnului (Sag-Gasse) Nr. 38 și recomand u Zarafia mea pentru cea mai solidă cumpărare și vëndare, atât de bani românesci cât și rusesci de aur, argint și hârtie.

Am tôte speciile de losuri, chiar și pe plată în rate, în condițiunile cele mai coulante, precum și promesse pentru tôte tragerile (sortirile). Rogu pentru numărătoasă clientelă.

Z. Ph. Adler,

Zarafu (schimbătoru de bani.)

Sibiu,

Ulița Turnului Nr. 38.

1—3

Nr. 9308—1887.

Publicațiune!

Bugetul percepțiunilor și erogatiunilor comunei orașenescl Brașov pentru an. 1888 dimpreună cu aclusele recerute e depus în sensul §. 125 alu art. de lege XXII din anul 1886, în biuroulu primarului, Ulița Căldărarilor Nr. 519-a, în decursu de 15 zile. Fia-cărui dăj dieru îi stă în liberă voia, ca până în 23 Septembrie a. c. să-și asternă eventualele observațiuni subscrisului magistrat.

Brașov, 7 Septembrie 1887.

Magistratul orașenescl.

Tipografia ALEXI, Brașov.

Onoraților mei mușterii din oraș și sate facă prin această cunoscută, că am redeschis

Magazinul meu

cu băcăniă, coloniale și vâpseli,

și-i invită, ca să binevoescă a mă cerceta. Pe lângă serviciu solid și prompt, promit a vinde totdeauna numai mărfuri în realitate prospete cu prețuri forte eftine.

Cu tôte stima

CAROL KIRR,

Piața mare Nr. 90,

la „Vulturul negru.“

1—3

PENSIUNE.

1—2 scolaru se primescu în pensiuine la unu profesor de comptabilitate alu unei școle gremiale din Brașov, unde, pe lângă o educațiune casnică, elevii voru fi supraveghiați și în diligenta executare a penselor școlastice. Deosebitu potu obține și lecțiuni private din științele comerciale și limba francesă.

Doritorii se potu informa mai pe largu în comptoarul d-nului **Andrei A. Popovici,** Strada Scheiloru Nr. 146.

3—6

Anunț de esarendare.

Bunul comasatu dela Bethlen-Szent-Miklos aprupe de Blașiu, care este proprietatea Escelenței Sale Părintelui Metropolitu consistătoru din:

1. Arătoru	295 jugăre	585 orgii	□
2. Rituru-Fenațe	155 "	737 "	"
3. Pășune	32 "	877 "	"
4. Păduri	39 "	24 "	"
5. Trestiușu	2 "	700 "	"
6. Grădină	7 "	1074 "	"
7. Teren scutitu de dare	23 "	261 "	"

Suma totală . . . 555-jugere 1158 orgii □

împreună cu o mără din nou edificată cu 4 (patru) rôte, cu dreptul regal de crișmaritu și dreptul culegerii de vamă de tērgu, și cu tôte superedificatele locuitu și economice ținătoare de acestu bun, și împreună cu bunul comasatu din Căpâlna (Also-Kápolna) în estensiune de 142 jugere 1158 orgii pătrate consistătoru din arătoru, fenațu, pășune, păduri și vinie se dă în arēndă pe calea licitațiunei publice, pe periodulu de 6 (șese) ani începēndu din 1-ma Noemvre 1887 până în 1-ma Noemvre 1893.

Licitațiunea se va ține în 23 Septembrie a. c. st. n. la 2 ore p. m. în cancelaria advocaturei archidieceșane.

Doritorii de a licita au a depune unu vadiu de 10% dela suma de esclamare de 5000 fl. v. a.

Până la începerea licitațiunei se primescu și oferte sigilate prevēdute cu vadiul de 10% întru atâta, încātu în acelea se va oferi o sumă fixă, și oferentulu va declara că cunosce condițiunile de licitațiune și le primesce. Condițiunile de licitațiune se potu vedē în cancelaria subscrisului.

Blașiu, în 2 Septembrie 1887.

Ludovicu Csato,

2—3

adv. archidieceș.

Avisu d-lorū abonați!

Rugăm u pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe couponulu mandatulu postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu țiarulu nostru până acuma.

Domnii ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămuritu și să arate și posta ultimă. ADMINSTR. „GAZ. TRANS.“